

de altsaa give ud med den ene Haand ved Vidrægets Udførelse, det tage de ind med den anden Haand i Betaling for Arbejds Udførelse, saa at det bliver i og for sig ikke nogen Udgift, der paalægges Beboerne. Det Arbejde, der gjøres, er naturligtvis Bøge værd, og de, der ikke ønske at komme af med Pengene, men ønske at faae dem ind igjen, paatage sig at udføre Arbejdet efter Licitation; men da har man, vel at mærke, den Klemme paa dem, at de skulle udføre Arbejdet overensstemmende med Conditionerne, og de kunne holdes dertil paa en ganske anden Maade, end naar hver Mand skal gjøre Sit ved Veien, hvorved han som oftest indskrænker sig til at lappe paa den, fylde Hullerne, eller maaskee slet ingen Ting gjør ved den. Hovedsagen ved Licitationsarbejdet er, at man faaer et andet Grundlag for Arbejdet. Nu behandler enhver Mand sit Veistykke omtrent, som han vil; Nogle gjøre Lidt, Andre gjøre Meget; Nogle gjøre slet Ingenting, medens der ganske vist er Andre, der samvittighedsfuldt opfylde deres Pligt; men man kan ikke, naar man ordner Arbejdet paa den Maade, nogeninde komme til en ordentlig Grundforbedring, og man kan heller ikke successtvt ved at tage Veie for Veie bringe Sognets Veie i en god Tilstand. Hvis nærværende Ændringsforslag indeholdt nogenformigt Tvang mod Sogneforstanderskabene, vilde jeg give det værende Medlem ganske Ret i hans Indvendinger; men det er stillet dem aldeles frit i samme Omfang som hidtil at bestemme sig for Arbejds Udførelse in natura, hvis de finde, at Omstændighederne tale derfor; og at Licitationsarbejdet er stillet i Spidsen som Regel; hvori de, der kæmpe for dets Udførelse kunne have ene og alene en reen moralisk Støtte, forekommer mig saa uskyldigt, at, hvis man ikke vidste, hvor Lidt der ofte skal til for at bringe dem Seiren, der i et Sogneforstanderskab kæmpe for en Sag, naar de have Noget paa Tryk, der kan paavises som Regel, vilde man vistnok antage, at der i dette Ændringsforslag slet ikke var givet Noget. Men naar man veed, hvor stor en Bægt der lægges paa, at det, som Loven anbefaler som det Rigtigste, ogsaa følges, saa troer jeg, man vil erkjende, at Ændringsforslaget vil

fremme det, som jeg, og jeg troer med mig de Fleste, der kjende Forholdene, ansee for det Gavnligste; nemlig Arbejds Udførelse efter Licitation istedetfor den gamle Maade, hvor efter hver Mand efter sin Leilighed og uden Samvirken med Andre arbejder paa sin Veie, uden at nogenformigt Control kan holdes med ham, da nu saavel Politimesterens som Sognefogdens Tilsyn ophører.

Æffel: Jeg kan virkelig ikke tillægge dette Ændringsforslag nogenformigt Betydning; det er min Overbeviisning, at det ikke vil bewirke, at Licitationsarbejdet vil blive indført i nogen Commune, hvor det ikke allerede tidligere af andre Grunde er blevet benyttet. Jeg føler mig derhos ogsaa overbevist om, at de allerfleste Communer, idetmindste i Jylland, ville være aldeles ude af Stand til at udføre Arbejdet ved Licitation; Forholdene ere ikke dertil. Man erkjender villigt, at Udførelsen af Veiarbejdet ved Licitation er at foretrække for dets Udførelse ved Naturalarbejde, hvor det kan lade sig gjøre; men Forholdene ere, som sagt, ikke dertil, det kan ikke lade sig gjøre, og det nytter ikke at stille en Regel op i Loven, som ikke vil kunne efterfølges. De Mlemper, som efter det værende Medlems Beskrivelse skulle følge med Naturalarbejdet, troer jeg heller ikke ere af den Betydning, som han har tillagt dem; det er slet ikke givet, at Naturalarbejde skal præsteres med Uorden eller forskjelligt for de enkelte Veistykker eller uden Tilsyn. Nei, Beboerne kunne tilbavses til at møde til en bestemt Tid og udføre deres Arbejde under Sogneforstanderskabets Tilsyn, saaledes at man kan forvise sig om, at det skeer ordentligt. Det er heller ikke Tilfældet, at man ikke kan gennemgaae eet Veistykke paa en grundigere Maade end de andre Veistykker, fordi man i Almindelighed benytter Naturalarbejde; tværtimod, der er mange Steder i Jylland, hvor man er skredet til at udvælge visse Linier i Sagnet, som ansees for de vigtigste, og har besluttet sig til at vedligeholde dem paa en grundigere Maade ved Licitationsarbejde. Man begynder stykkevis at gaae over dertil, og saaledes vil Licitationsarbejdet lidt efter lidt faae Indgang paa en naturlig Maade; saamtidigt med, at Erkjendelsen af dets Fortrin